

ประเทศไทย: หนึ่งปีหลังวิกฤตเรือมนุษย์ ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญายังขาดการคุ้มครอง
ยุติการกักตัวโดยพลการและไม่มีกำหนด ยกเลิกนโยบาย “ผลักดันเรือออกจากชายฝั่ง”

(กรุงเทพฯ, 8 มิถุนายน 2559)

หนึ่งปีหลังผู้ค้ามนุษย์ทอดทิ้งผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศหลายพันคนที่อยู่ในเรือที่แออัดขัดเขียวนอกชายฝั่งของไทย ยังคงมีความกังวลต่อการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์
หน่วยงานระดับประเทศและระหว่างประเทศหกแห่งกล่าวในที่ประชุมสัมมนาที่กรุงเทพฯ ในวันนี้
ประเทศไทยต้องยุติการกักตัวผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์โดยพลการและไม่มีกำหนด และยกเลิกนโยบาย
“ผลักดันเรือออกจากชายฝั่ง” ซึ่งจะทำให้ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์เผชิญกับความเสี่ยงร้ายแรง

“หากไทยยังแก้ปัญหาผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาในลักษณะที่มุ่งรักษาภาพลักษณ์ของประเทศ
จะทำให้การดำเนินงานเปล่าประโยชน์และปัญหาจะเรื้อรังต่อไป” นายปภพ เสียมหาญ
ผู้ประสานงาน โครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา กล่าว
“แนวทางที่ดีที่สุดในการรักษาหน้าเราไว้คือการรักษาชีวิต”

เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2558 ทางกรีนพีซประเทศไทยประกาศยอมรับว่า ได้ค้นพบหลุมศพจำนวนมากที่มีศพอยู่ไม่น้อยกว่า 36
ศพ เชื่อว่าเป็นชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ หลังจากนั้นไม่กี่วัน มีการพบศพเพิ่มเติม
ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อเนื่องกัน สุดท้ายนำไปสู่การทอดทิ้งค่ายกักกันเหยื่อการค้ามนุษย์ที่ผิดกฎหมายในไทย
และเป็นการทำลายเส้นทางและเครือข่ายการค้ามนุษย์ที่เจ้าหน้าที่ไทยเข้าไปร่วมด้วยเป็นการชั่วคราว

แทนที่จะให้ความสำคัญกับการคุ้มครองบุคคลที่ถูกผู้ค้ามนุษย์ควบคุมตัวไว้
รัฐบาลไทยกลับเสริมมาตรการเข้มงวดตามแนวพรมแดน และปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือ
หรือไม่ยอมให้ชาวโรฮิงญาและชาวบังคลาเทศซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ขึ้นฝั่ง
ส่งผลให้พวกเขาต้องลอยคออยู่ในเรือกลางทะเล และมีผู้เสียชีวิตซึ่งไม่ทราบจำนวน

ในวันนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
จัดการสัมมนาเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาในประเทศไทย หลังหนึ่งปีผ่านไป
เป็นการจัดร่วมกับอีกหกหน่วยงาน ได้แก่ เครือข่ายสิทธิผู้ลี้ภัยและคนไร้รัฐ (CRSP)
สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เครือข่ายประชากรข้ามชาติ, Asylum Access Thailand (AAT),
Fortify Rights และมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.)

“นับเป็นเรื่องดีที่รัฐบาลไทยดำเนินการเพื่อปราบปรามเครือข่ายค้ามนุษย์ขนาดใหญ่
ซึ่งแสวงประโยชน์จากความทุกข์ยากของผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา” นายศิวงค์ สุขทวี เครือข่ายประชากรข้ามชาติกล่าว
“แต่ยังไม่พอ ยังมีงานอีกมากที่ต้องทำเพื่อคุ้มครองเหยื่อเหล่านี้ โดยภาพรวมแล้ว วิกฤตยังคงดำรงอยู่ต่อไป”

นับแต่ปี 2555 ผู้ลี้ภัยกว่า 170,000 คน

ส่วนใหญ่เป็นชาวโรฮิงญาได้หลบหนีจากการปฏิบัติมิชอบและการโจมตีอย่างเป็นระบบต่อชาวมุสลิมในพม่า
พวกเขาหลบหนีจากพม่าและบริเวณพรมแดนบังคลาเทศผ่านมาทางเรือ
โดยมักอยู่ใต้การควบคุมของขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ ขบวนการอาชญากรรมเหล่านี้ได้ควบคุมตัวชาวโรฮิงญาเอาไว้
มีการทรมานและปฏิบัติอย่างมิชอบเพื่อหากำไร และมีการนำตัวไปไว้ในค่ายพักพิงที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย

ในประเทศไทย ผู้เสียหายชาวโรฮิงญาซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากผู้ค้ามนุษย์
จะถูกกักตัวไว้ในสถานกักกันคนต่างด้าวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและศูนย์พักพิงของรัฐ

ทั้งหกหน่วยงานซึ่งดำเนินการอย่างใกล้ชิดกับชุมชนชาวโรฮิงญาและติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในไทย ต่างกังวลอย่างยิ่งต่อการกักตัวผู้เสียหายชาวโรฮิงญาในประเทศไทยเป็นเวลานานและอย่างไร้กำหนด

กฎหมายระหว่างประเทศห้ามการกักตัวบุคคลโดยพลการ อย่างไรก็ดีกฎหมาย และอย่างไร้กำหนด รวมทั้งผู้ซึ่งไม่ใช่คนชาติ รัฐอาจจำกัดสิทธิที่จะมีอิสรภาพของผู้เข้าเมืองได้ตามหลักเกณฑ์ที่เป็นข้อยกเว้น ภายหลังการประเมินบุคคลอย่างละเอียดเป็นรายกรณีแล้ว การกักตัวใด ๆ ต้องทำเพราะจำเป็นและได้สัดส่วน เพื่อเป้าประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย การกระทำโดยไม่คำนึงถึงมาตรการที่เป็นการบังคับหรือจำกัดสิทธิที่น้อยกว่า แต่สามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ อาจถือเป็นการควบคุมตัวโดยพลการ

ในวันที่ 15 มีนาคม ทางกรไทยได้มีมติคณะรัฐมนตรี

ซึ่งหากมีการปฏิบัติตามจะเป็นการคุ้มครองพยานอย่างเป็นทางการสำหรับพยานในคดีค้ำมนุษย์ทุกคนในประเทศไทย และเป็นการให้สถานะคุ้มครองตามกฎหมายสำหรับเหยื่อการค้ามนุษย์ ทางหน่วยงานยินดีกับมติคณะรัฐมนตรีนี้ อย่างไรก็ตาม แม้ต่อมากกระทรวงมหาดไทยจะประกาศใช้กฎกระทรวง แต่ก็ยังไม่มีการบังคับใช้ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

นโยบายการกักตัวโดยมิชอบของไทยส่งผลให้ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์อยู่ในอันตราย และเสี่ยงมากขึ้นที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ซ้ำ และได้รับการปฏิบัติมิชอบอย่างอื่น ทางหน่วยงานเหล่านี้กล่าว

"การขาดแผนนโยบายและมาตรการในการจัดการผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา ส่งผลให้เกิด

"การกักตัวเพื่อรอการผลักดันกลับ" ที่ไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ผู้ลี้ภัยเกิดความเครียดมากขึ้น

ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ล่าสุดที่มีการวิสามัญฆาตกรรมชาวโรฮิงญาที่หลบหนีจากสถานกักตัว" นายอดิสร เกิดมงคล

ผู้ประสานงานเครือข่ายประชากรมุสลิมชาติดกล่าว "จนกว่ารัฐบาลไทยจะแสดงความจริงจังในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนจะยังคงดำรงอยู่ต่อไป"

นับแต่เดือนธันวาคม 2558 ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาประมาณ 60 คน

หายตัวไปจากศูนย์พักพิงของรัฐและสถานกักกันคนต่างด้าวทางภาคใต้ของไทย ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2559

ผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา 21 คนได้หลบหนีออกจากสถานกักกันคนต่างด้าวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดพังงา

ตามข้อมูลของตำรวจ ระหว่างที่มีการพยายามตามล่าเพื่อจับกุมกลุ่มบุคคลดังกล่าว

ตำรวจไทยได้ยิงปืนและสังหารชายชาวโรฮิงญาหนึ่งคน

ทางหน่วยงานเรียกร้องให้รัฐบาลไทยดำเนินการสอบสวนอย่างรอบด้านต่อเหตุการณ์ยิงสังหารครั้งนี้

รัฐบาลไทยควรแสดงพันธกิจที่จะให้การคุ้มครองต่อผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์

ทั้งหกหน่วยงานกล่าวในที่ประชุม โดยควรกำหนดมาตรการเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

ให้ยุติการกักตัวบุคคลโดยไม่มีกำหนด ให้คุ้มครองพยานในคดีค้ำมนุษย์ และให้ยุตินโยบายผลักดันเรือออกจากฝั่ง

"นโยบายและการปฏิบัติของไทยต่อผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา กำลังทำให้ชีวิตของพวกเขาเสี่ยงภัย

และเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไขโดยทันที" เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหาร ฟอรัคส์ไฟไรต์กล่าว

"รัฐบาลไทยควรดูแลให้มีการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาโดยไม่ชักช้า"

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

นายปภพ เสียมหาญ ผู้ประสานงาน โครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา 094-5485306 E-mail: mthaim420@gmail.com

นายสิววงศ์ สุขทวี เครือข่ายประชากรมุสลิมชาติด +66 (0) 81 433 9125, siwawong@gmail.com

นายอดิศร เกิดมงคล ผู้ประสานงานเครือข่ายประชากรข้ามชาติ +66 (0) 89 788 7138,
adisorn.keadmongkol@gmail.com

เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหาร ฟอर्टิไฟไรต์ (Fortify Rights) +66 (0) 87.795.5454,
amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: @AmyAlexSmith, @fortifyrights